

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2010. május 31-ei ülésére

Tárgy: Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület, illetve a közgyűlés megtárgyal.

Az értékelést meg kell küldeni a területileg illetékes szociális és gyámhivatalnak. A szociális és gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzatnak hatvan napon belül érdemben meg kell vizsgálnia a szociális és gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatnia kell azt.

Előterjesztésemhez mellékelem az aljegyző által készített átfogó értékelést, mely változtatás nélkül tartalmazza a Kistérségi Gyermekjóléti Központ családgondozói által összeállított beszámolót a gyermekjóléti szolgálat munkájáról.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót vitassa meg, majd fogadja el.

„A” HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2009. évi átfogó értékelést elfogadja.

Felelős: dr. Garay Rita, polgármester
dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta, aljegyző

Határidő: azonnal

„B” HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló 2009. évi átfogó értékelést nem fogadja el, felhívja az aljegyzőt / gyermekjóléti szolgálatot, hogy a következő képviselő-testületi ülésre azt a következőkkel egészítse ki:

-

Felelős: dr. Garay Rita, polgármester
dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta, aljegyző / Gyermekjóléti szolgálat

Határidő: azonnal

Tótkomlós, 2010. május 20.

Dr. Garay Rita
polgármester

Az előterjesztést készítette: dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta, aljegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS TÓTKOMLÓS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL 2009.

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület, illetve a közgyűlés megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a gyámhivatalnak, aki annak kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. Amennyiben ilyen észrevétellel él, úgy a helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben meg kell hogy vizsgálja a gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatnia kell.

Az értékelés szempontjait a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet határozza meg a következők szerint:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, szociális válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:
 - védelembe vettek száma, a védelembe vétel okai, felülvizsgálatok eredménye,
 - ideiglenes hatályú elhelyezések száma, okai, gyámhivatali felülvizsgálat eredménye.
5. A gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által készített átfogó értékelés tartalmazza a jegyzői gyámhatósági intézkedésekre vonatkozó adatokon kívül a városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatokat is.
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.) .

Jelen beszámoló a hatásköröket megállapító jogszabályi rendelkezések, valamint a személyi és tárgyi feltételek bemutatása után ezen keretek között foglalja össze a 2009-ben, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen végzett munkát.

Az önkormányzat feladat- és hatáskörei

A feladat- és hatáskörök meghatározását a Gyvt. tartalmazza.

A törvény megállapítja az elvi alapokat, valamint részletes szabályozást nyújt mind anyagi, mind pedig eljárási kérdésekben, ezzel meghatározza az egész gyámhatósági rendszert.

Több fogalmat értelmez, ezzel könnyítve meg a rendszerben dolgozók munkáját.

A gyermekek védelmét a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenységként határozza meg.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszer részei a Gyvt. meghatározásai alapján:

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- otthonteremtési támogatás,
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel,
- családbafogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- átmeneti nevelésbe vétel,

- tartós nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése.

A törvényben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket

- a helyi önkormányzat képviselő-testülete,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- a gyámhivatal gyakorolja.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

Ők kötelesek

- egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni
- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A felsorolt feladatok közül több esetben engedményeket ad a törvény és bizonyos feladatok kötelező elvégzését meghatározott lakosságszámhoz köti.

A települési önkormányzat kötelező feladata, hogy biztosítsa a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezze és közvetítse a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Bölcsődét azonban csak tízezernél több állandó lakosságszám esetén köteles a települési önkormányzat működtetni, így elmondhatjuk, hogy Tótkomlós Város Önkormányzata a kötelező minimum szintnél többet nyújt a területén élők számára és erejéhez mérten mindent megtesz a minél magasabb szintű ellátás biztosítására.

Személyi és tárgyi feltételek a Polgármesteri Hivatalban

A hatáskörmegosztásnál írtaknak megfelelően Tótkomlóson is több szintű rendszer működik.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének gyermekvédelmi hatósági feladatait átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság látja el. A bizottság dönt a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás odaítéléséről, munkájukat a Polgármesteri Hivatal ügyintézője segíti. A bizottság üléseit kéthetente tartja a Polgármesteri Hivatal hivatalos helyiségében.

A jegyzői gyámhatósági feladatokat szintén a Polgármesteri Hivatal ügyintézője végzi, ugyanaz a személy, aki a Szociális Bizottság munkáját is segíti. Személyében 2009. november 1-jén történt változás, a feladatokat jelenleg Bedőné Skoda Ilona látja el. Az ügyintéző iskolai végzettsége megfelel a köztisztviselők képesítési előírásairól szóló 9/1995. (II. 3.) Korm. rendeletben (a továbbiakban Ktv. rend.) foglaltaknak, közigazgatási alapvizsgát 2010. júniusában tesz. A gyámhatósági feladatok mellett ellát szociális igazgatási feladatokat is, intézi az átmeneti segéllyel és a helyi lakáscélú támogatással kapcsolatos ügyeket is.

Az ügyintézőnek önálló irodája van, ahol saját interneteléréssel rendelkező számítógépet, nyomtatót, telefont használhat. Fénymásolási lehetősége a folyosón megoldott. Jogszabályokhoz való hozzájutását közvetlen felettese, az aljegyző biztosítja. Az ügyintézőnek kiadmányozása joga nincs, minden kimenő iratot az aljegyző ír alá. Az ügyintéző a leíró, postázó munkát maga végzi, valamint iktatja a kimenő iratokat.

Tótkomlóson önálló gyámhivatal is működik, Tótkomlóusra és Békéssámsonra kiterjedő illetékességgel, mely helyileg a Polgármesteri Hivatal „A” épületében található. A gyámhivatali feladatokat Szpisjak Jánosné végzi, helyettesítését Takács Ágnes Katalin biztosítja, aki kapcsolat munkakörben látja el ezeket a feladatokat.

Évek óta vissza-visszatérő kérdés volt az egyszemélyes gyámhivatalok helyzete. Kormányzati szinten többször, így 2009. második felében is arra az álláspontra jutottak, hogy ezeket a hivatalokat meg kell szüntetni, hisz a folyamatos megfelelő szintű szakmai munka nem biztosított. Ezért láttuk szükségét annak, hogy második gyámhivatali ügyintéző kinevezésére kerüljön sor, még ha csak kapcsolt munkakörben is. Ezzel meg tudunk felelni minden elvárásnak, annak ellenére is, hogy mindketten egyéb feladatokat is ellátnak gyámhivatali munkájuk mellett. Szpisjak Jánosné végzi a jegyző által működtetett gondozási szükséglet vizsgáló bizottság hivatali feladatait és állítja ki a jegyzői jövedelemigazolásokat személyes gondoskodást nyújtó ellátás igénybeviteléhez, Takács Ágnes Katalin pedig ellátja a közoktatással kapcsolatos feladatokat, intézi a szabálysértési és birtokvitás ügyeket, valamint a mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeivel kapcsolatos ügyeket. Mindkettőjük végzettsége megfelel a Ktv. rend-ben foglaltaknak, mindketten rendelkeznek közigazgatási szakvizsgával.

A gyámhivatal önálló irodában működik, ahol az ügyintéző saját interneteléréssel rendelkező számítógépet, nyomtatót, telefont használhat. Fénymásolási lehetősége a folyosón megoldott. Jogszabályokhoz való hozzájutását az aljegyző biztosítja. Az ügyintézőnek gyámhivatali ügyekben önálló kiadmányozása joga van, minden egyéb iratot az aljegyző ír alá. Az ügyintéző a leíró, postázó munkát maga végzi, valamint iktatja a kimenő iratokat. Sajnálatos módon a két gyámhivatali ügyintéző közös irodában való elhelyezése jelenleg nem megoldott, de mindent megteszünk annak érdekében, hogy a hivatali munkát ez ne befolyásolja.

Ellentétben a jegyző nevében eljáró ügyintézőkkel a városi gyámhivatal ügyintézője önálló feladat- és hatáskörrel rendelkezik. A jegyző a gyámhivatal ügyintézője felett csak munkáltatói jogokat gyakorol, szakmai felügyeletet azonban nem lát el, azt a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának Békéscsabai Kirendeltsége végzi.

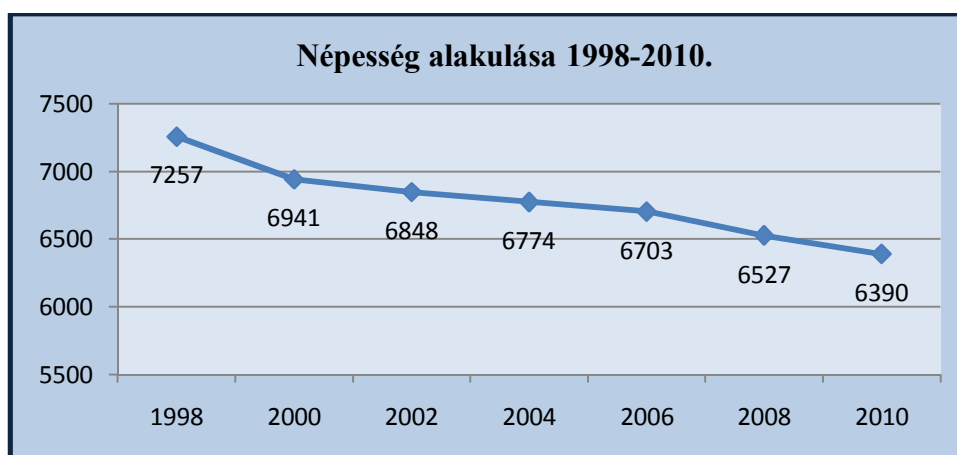
A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Tótkomlós város lélekszáma Magyarország legtöbb településéhez hasonlóan folyamatosan csökken. 1945-ben még 10.984 fő lakott a településen, míg napjainkban már csak 6390 fő a város lakosságának száma.

A legnagyobb lélekszámcsökkenés 1945. és 1946, valamint 1980-1990. évek között következett be. 2000-től valamelyest lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása.

A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, melyből kiemelkedő fontosságú a munkalehetőségek szűkössége. A fiatalabb korosztály elvándorlása a városból az utóbbi évek jellemző és állandósulni látszó tendenciájává vált. A fiatalok minden lehetőséget megragadnak, hogy versenyképes szakmát tanuljanak. Már középiskolai tanulmányaik ideje alatt a várostól távol tanulnak, felsőoktatási intézménybe pedig még messzebb kényszerülnek eljárni. Tanulmányaik végeztével kevesen térnek vissza szülővárosukba, igyekeznek tanulmányaik helyszínén elhelyezkedni, családot alapítani.

A város állandó lakossága 2010. január 1-én 6390 fő, lakónépessége 6144 fő volt.

Év	Lakos (fő)	18 év alattiak (fő)	18 év alattiak aránya a teljes népességhez (%)
1997.	7.291	1.506	20,7
1998.	7.257	1.486	20,5
1999.	7.208	1.462	20,3
2000.	7.015	1.404	20
2001.	6.941	1.392	20
2002.	6.848	1.366	19,9
2003.	6.674	1.309	19,6
2004.	6.639	1.280	19,3
2005.	6.581	1.240	18,8
2006.	6.639	1.234	18,6
2007.	6.527	1.266	19,4
2008.	6.449	1.240	19,2
2009.	6.390	1.202	18,8

Az előzőekből látszik, hogy a település demográfiai mutatói az elmúlt évek során – sajnálatos módon – nem változtak jelentős mértékben. Az adatokból megállapítható, hogy településünk lélekszáma évről évre csökken. A csökkenéssel egyidejűleg lassan folytatódik a 18 éven aluliak arányának csökkenése is. A változás egyelőre nem számottevő, de a tendencia mindenképp elgondolkodtató.

A családtámogatási ellátások körének és mértékének szűkítése, az adózási szabályok módosítása az elmúlt időszakban sem azt szolgálta, hogy a fiatalok gyermeket vállaljanak. Ezt a helyben működő bölcsőde sem tudta oly mértékben kompenzálni, hogy a csökkenés ne legyen arányaiban is érzékelhető.

A lakosság korcsoport szerinti bontása 2009-ben

Korcsoport	Fő
0 – 2 éves	144
3 –5 éves	146
6 –14 éves	542
15 – 17 éves	201
18 –60 éves	3694
60 fölött	1494

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. kiemelkedő jelentőségű alapelve, hogy csak anyagi okból fennálló veszélyeztettség miatt egy gyermeket családból kiemelni nem lehet. Ezért vezette be a törvény a pénzbeli ellátásokat. Ezzel valósítja meg a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek, családok pénzbeli vagy természetbeni támogatását.

A korábban írtaknak megfelelően ezek az ellátások a következők lehetnek: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, gyermektartásdíj megelőlegezése, otthoneremtési támogatás, kiegészítő gyermekvédelmi támogatás és óvodáztatási támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- meghatározott pénzbeli támogatásnak,
- és külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A települési önkormányzat jegyzője 1 évre megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 140%-át (39.900,- Ft),

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

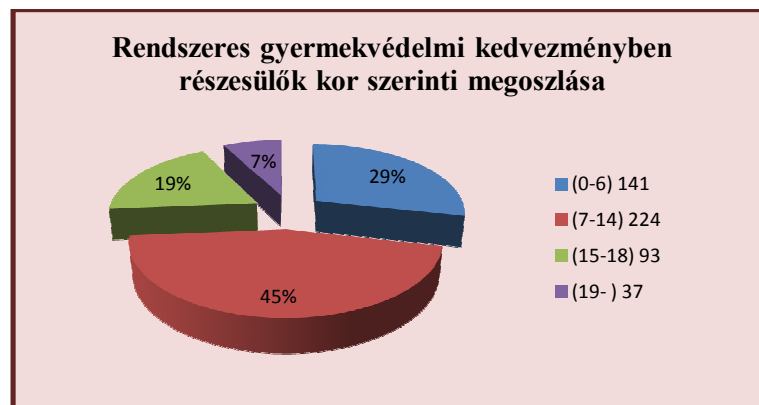
ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a jogszabályban foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át (37.050,- Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve hogy vagyona sincs.

Annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév július 1-jén fennáll, a tárgyév július hónapjában, a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában 5.800,- Ft pénzbeli támogatást folyósítunk. 2009. évben ennek összege 5.440.000 Ft volt, melyet a központi költségvetés teljes egészében megtérített.

Tótkomlóson 2009. január 1-jén 461 gyermek volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, december 31-ére ez 495 főre emelkedett.

A 495 gyermek 261 családban nevelkedik, közülük 103 családban csak egy szülő gondoskodik a gyermekekről.

Az év folyamán 10 esetben kellett a kérelmet elutasítani, ennek indoka majdnem minden esetben az volt, hogy a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban foglalt határt, csak egy esetben került elutasításra sor vagyon megléte miatt.

Összességében elmondható, hogy a gazdasági válság, a munkahelyek csökkenése itt is érezhető, egy év alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma 34 gyermekkel emelkedett, és az elutasítások esetén sem a magas jövedelem volt az ok, csak a jogszabályban foglaltnál magasabb jövedelem.

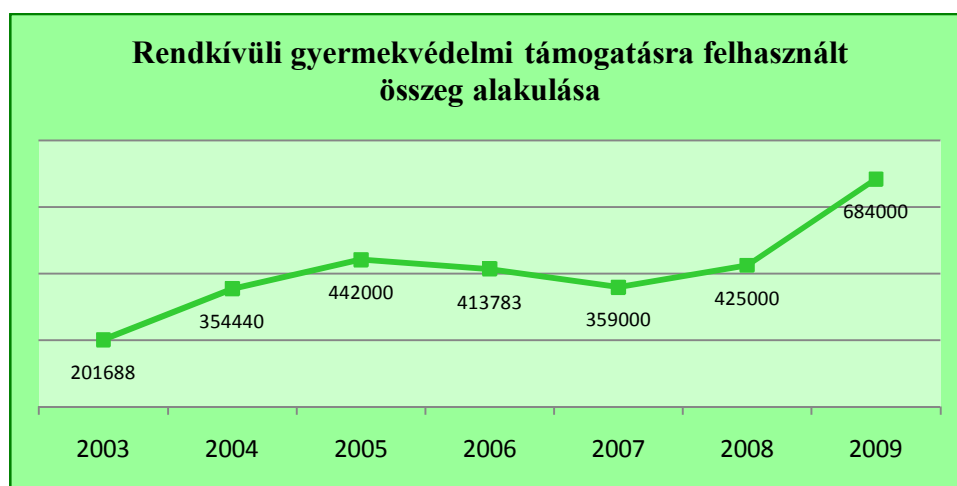
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Tötkomlóson e döntéseket átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság hozza.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás eljárási szabályairól, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi alapellátásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 7/2006. (II.28.) önkormányzati rendelet 12. § (3)-(4) bekezdései alapján a Szociális Bizottság rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti a gyermeket, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét. Kivételesen akkor is megállapítható a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, ha az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét legfeljebb 50 %-kal meghaladja feltéve, hogy a gyermeket nevelő szülő egyedülálló, vagy három, illetve több gyermeket, vagy tartós beteg gyermeket nevel.

2009-ben a bizottság döntése alapján 56 fő részesült támogatásban, 91 esetben (34 fő egyszer, 12 fő kétszer, 10 fő háromszor kapott) átlagosan 7.500,- Ft összegben. Az év folyamán összesen 684.000,- Ft segélyt fizetett ki önkormányzatunk rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra, melynek teljes összege az önkormányzat költségvetését terheli.

A következő diagram a felhasznált összeg alakulását mutatja az elmúlt években. A 2009-es adat magáért beszél.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a Szociális Bizottság legtöbbször az alábbi okok miatt nyújtott:

- betegség (gyógyszer, szemüveg kiváltása a gyermek részére),
- alacsony jövedelem (étkezési térítési díj elmaradás rendezése, ruhanemű és tankönyvek megvásárlása, melyek veszélyeztették a család létfenntartását).

Gyermektartásdíj megelőlegezése

A gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha

a) a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította vagy van olyan külföldi bíróság, vagy más hatóság által hozott jogerős határozat, amelyet a Magyarországon élő gyermek javára nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján kell végrehajtani, és

- b) a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá
c) a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani,
feltéve, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (57.000,- Ft).

Gyermektartásdíj megelőlegezése ügyében a városi gyámhivatal jogosult eljárni. 2009. december 31-ei állapot szerint 10 gyermek részére állapította meg ezt a gyámhivatal, az év folyamán 1.108.000 Ft-ot fizetett ki önkormányzatunk ilyen jogcímen, melynek teljes összegét a központi költségvetés megtéríti.

Otthonteremtési támogatás

Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse.

Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek

- a) legalább hároméves időtartamú folyamatos - gondozási helyén töltött - nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg, és
b) készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát (1.710.000,- Ft).

A támogatás felhasználható részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, illetve építésére, lakhatóvá tételére, tulajdon vagy tulajdonrész szerzéssel járó felújítására vagy bővítésére, bérlakás bérleti díjának kifizetésére, önkormányzati bérlakásának felújítására, bérlői jogviszony megvásárlására, államilag támogatott lakásprogramban vagy lakás-előtakarékossági programban való részvételre, valamint otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön egyösszegű törlesztésére. Indokolt esetben az otthonteremtési támogatás felhasználható a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra is.

2009-ben egy esetben került sor otthonteremtési támogatás megállapítására, 1.710.000,- Ft összegben, melyet a fiatal felnőtt ingatlan vásárlására használt fel. A központi költségvetés ennek összegét is megtéríti önkormányzatunknak.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka (6.270,- Ft).

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapítására 2009-ben nem került sor.

Óvodáztatási támogatás

A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az

óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

a) a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai behatása aa) az év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beíratás évének június hónapjában,

ab) az év első felében történik, de júniusig nem telt el három hónap, a beíratás évének december hónapjában,

ac) az év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,

ad) az év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el három hónap, a következő év június hónapjában [a továbbiakban az aa)-ad) pont alattiak együtt: első alkalom],

b) a gyermek beíratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig

ba) a tárgyév június hónapjában,

bb) a tárgyév december hónapjában, pénzbeli támogatást folyósít.

A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

A pénzbeli támogatás összege gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint.

Óvodáztatási támogatás megállapítására 2009-ben nem került sor.

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások nyújtására sajnos önkormányzatunknak a nehéz gazdasági helyzet, az önkormányzatok mind jobban történő megcsönkítése miatt nincs lehetősége.

Gyermekétkeztetés

Az óvodákba és az iskolákba az önkormányzattal szerződött vállalkozás, a Farbung Gastro Kft. szállítja az étel. A Bölcsőde – a gyermekek sajátos ellátási igénye miatt – saját konyhával rendelkezik, az étel elkészítése ott helyben történik, így a diétára szorult, a különböző ételérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása is megoldott (tej, tojás és lisztérzékenység).

Az intézményi térítési díjat minden esetben a képviselő-testület állapítja meg, mely 2009-ben a következők szerint alakult:

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft / nap 2009.01.01-2009.08.31.	Nyersanyagköltség Ft / nap 2009.09.01-2009.12.31.
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	329	329
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	288	305
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	363	385
Általános iskola menza 6 – 14 éves	ebéd	239	253

Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	280	297
Diákotthon, általános iskola és gimnázium 6 – 18 éves	reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna, vacsora	651	690

A térítési díj napi összege a nyersanyagköltség napi összegének ÁFA-val növelt összege.

Az alábbi tábla a 2009-ben gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők számát és az általuk fizetett térítési díjak megoszlását mutatja (normatívával számolva):

	Térítésmentes (fő)	50%-ot fizet (fő)	100%-ot fizet (fő)	Összesen (fő)
Bölcsőde	4	2	14	20
Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda	41	14	36	91
Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda	39	22	33	94
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	116	81	69	266
Összesen (fő)	200	119	152	471

A gyermekétkeztetés kedvezményes igénybevétele több feltételtől függ, ezek a következők: Ingyenes ellátásban kell részesíteni a jogosultat, ha a térítési díj fizetésére kötelezett jövedelemmel nem rendelkezik.

Gyermekétkeztetés esetén

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

aa) bölcsődés,

ab) óvodás,

ac) 1-7. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,

ad) fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, aa)-ac) alpont szerinti életkorú gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,

b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

d) az ad) alpont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át, kedvezményként kell biztosítani.

Gyermekétkeztetés említésekor nem hagyhatjuk szó nélkül a nyári gyermekétkeztetést sem, melyre 2009-ben is pályáztunk. A pályázat pénzügyi lebonyolítását a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi osztálya, míg az ételek kiosztását a Szociális Szolgáltató Központ végezte.

A program keretében 75 családban 104 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek kapott egyszer, nyár elején egy 19.980,- Ft-os száraz készételeket (pl.: konzerv, tej, zacskós leves) tartalmazó csomagot.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgálat feladatait az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Kistérségi Gyermekjóléti Központ látja el két családgondozóval, Pál Katalinnal (teljes munkaidőben, napi 8 órában) és Laukó Évával (részmunkaidőben, napi 6 órában). Irodájuk és az ügyfelek részére nyitva álló helyiség a Szociális Szolgáltató Központ Pósa utca 2. szám alatti székhelyén található, ahol negyedévente bérleti díjat is fizetnek 18.200 Ft + ÁFA összegben, mely az általuk használt iroda rezsiköltségét is fedezi. Az elhelyezés, a tárgyi feltételek a jogszabályi előírásoknak mindenben megfelelnek.

A tótkomlói családgondozók által készített, a munkájukról szóló beszámolót változtatás nélkül tájékoztatómhoz csatolom.

Gyermekek napközbeni ellátása

Az iskolákban mindenki számára elérhető a napközi. Az indítható napközis csoportok számát a Képviselő-testület határozza meg az igények előzetes figyelembe vételével. Az elmúlt évben a Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban (a továbbiakban: Magyar iskola) 6, míg a Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvodában (a továbbiakban: Szlovák iskola) 3 napközis csoport működött. A Magyar iskolában 2009-ben iskolai napközibe beíratott tanulók átlagos létszáma 155 fő volt, a Szlovák iskolában pedig 76 fő.

A Magyar iskola 1-3. évfolyamain lehetőség van iskolaotthonos ellátás igénybe vételére is, a 2009/2010-es tanévben 69 tanuló tanul ebben a formában (2008/2009-es tanévben 68 fő volt a létszám).

Tótkomlós Város Önkormányzata a Szociális Szolgáltató Központ önálló szakmai egységeként a Zámenhof utca 2. szám alatt 30 férőhelyes bölcsődét tart fenn. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, nyitvatartási ideje 06.30 órától 17.00 óráig tart. A bölcsőde vezetője Lászik Jánosné.

Az intézményben 4 fő szakképzett gyermekgondozónő, 1 fő szakképzett szakácsnő, 1 fő konyhai dolgozó, egyben betanított szakácsnő, 2 fő takarítónő, 1 fő bölcsődevezető, egyben ételmezésvezető dolgozik. A dolgozók a feladatokat 2 műszakban, összehangoltan, egymás munkáját kiegészítve teljesítik.

Jelenleg a bölcsődében a felvett gyermekek létszáma 43 fő. Természetesen ebben a korosztályban a többszöri betegeskedés miatt a hiányzások száma jelentős, így a férőhelyszámot nem lépjük túl, de a bölcsődei ellátást igénylők száma nő. A felvétel egész évben folyamatos. Rövidebb-hosszabb várakozási idő van (túljelentkezés), de sürgős és indokolt esetben alkalmazkodnak a felmerült igényekhez (azonnali munkalehetőség, szociális rászorultság, védőnői, orvosi javaslat, veszélyeztetettség stb.). Várható, hogy a GYES törvényi változása a családok egyre rosszabb szociális helyzete miatt a felvételre várakozók száma tovább növekszik.

A személyi feltételek jelenleg csak két csoportszoba működéséhez adottak, ezért csak két csoportban folyik gondozás.

Csoportok elosztása: nagycsoport – 20 gyermek

vegyes csoport – 23 gyermek

A bölcsődei gyermekcsoportok létszámát jogszabály határozza meg, jelenleg maximum 12 főben. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, ugyanis a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a gondozónőnek, hanem így a csoportban nagyobb a zaj, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a

gyermek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra, túlsúlyosság tapasztalható és nagyobb a fertőzés veszélye is.

A bölcsődében jelenleg 2 gyermek szorul sajátos nevelésre, fejlesztésre.

Az intézményben, a nagycsoportban az azonos korú gyermek óvodára való nevelése folyik. Itt az elvárások szintje magasabb, a foglalkozások kötöttebbek. A vegyes csoportban különböző korú és fejlettségű, más-más igényű, újonnan felvett gyermekek vannak.

A településen családi napközi és házi gyermekfelügyelet nem működik.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása érdekében Tótkomlós Város Önkormányzata megszervezte a helyettes szülői ellátást a településen.

A helyettes szülői feladatokat saját háztartásában, 2 fő férőhellyel Búcsú Istvánné látja el, aki hivatásos nevelőszülő is egyben. Az önálló helyettes szülő állandó kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Szociális Szolgáltató Központtal.

2009-ben gyermek elhelyezésére nem került sor.

Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

A jegyző gyámhatósági feladatai körében jogosult és köteles adott helyzetben megtenni azokat a hatósági intézkedéseket, melyek a gyermekek egészséges fejlődését elősegítik. Így sor kerülhet védelembe vételre és ideiglenes hatályú elhelyezésre.

A hatósági intézkedéseken túl a jegyzői gyámhatóság feladatkörébe tartozik a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele (2009-ben 5 alkalommal került erre sor), ügygondnok, eseti gondnok rendelése, leltározási feladatok ellátása, környezettanulmányok készítése.

Védelembe vétel

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyermeket védelembe kell venni.

A gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével védelembe vehető továbbá

- a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalkorú,
- b) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek,
- c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorú.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját ki kell rendelni és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést kell tenni. Így különösen kötelezni lehet a szülőt, hogy

- folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
- kezdeményezni lehet a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy

időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,

- intézkedhetünk - az illetékes szervek bevonásával - a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- magatartási szabályokat állapíthatunk meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- figyelmeztethetjük a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólíthatjuk annak megváltoztatására.

A védelemben vétel indokoltságát kérelemre bármikor, de hivatalból évente felül kell vizsgálni.

Amennyiben a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy a védelemben vétel már két éve fennáll és a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni, értesíteni kell a városi gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából.

2008. december 31-én 18 kiskorú állt védelemben vétel alatt, év közben egy család elköltözött, így 3 gyermekük esetében megszüntettük a védelemben vételt, de 4 új intézkedésre is sor került, így év végére a védelemben vettek száma 19-re emelkedett. Az érintett családok száma 5. Az új védelemben vételek oka 2 esetben a szülőnek felróható magatartás, 1 esetben a gyermeknek felróható magatartás, 3 esetben más szerv jelzése volt. Összességében a 19 védelemben vett kiskorúból a hatósági intézkedésre 18 esetben a szülőnek felróható magatartás miatt került sor és csak 1 esetben a gyermek magatartása miatt.

Ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételevel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője - a védelemben vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelemben vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének legfeljebb 50%-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat. Erre 2009-ben nem került sor.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a jegyző, a gyámhivatal, valamint a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága a gyermeket ideiglenesen

a) a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,

b) a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség - az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt - gyermekotthonban helyezi el, és erről haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt.

2009-ben a gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezésre nem került sor.

A városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatok

A gyámhatósági intézkedések tekintetében a városi gyámhivataloknak szélesebb jogosultságai, feladatai vannak, mint a jegyzőnek. A városi gyámhivatal intézi a családbafogadással, az ideiglenes hatályú elhelyezéssel és annak felülvizsgálatával, az átmeneti nevelésbe vétellel, a tartós nevelésbe vétellel, a nevelési felügyelet elrendelésével, az utógondozás elrendelésével és az utógondozói ellátás elrendelésével kapcsolatos feladatokat. Ezen kívül közreműködik családi jogállás rendezésében, hozzájárul kiskorúak házasságkötéséhez, határoz kapcsolattartási és szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatos ügyekben, intézi a gyámsággal és a gondnoksággal kapcsolatos ügyeket, ellátja a kiskorúak és gondnokoltak vagyoni ügyeinek felügyeletét, dönt örökbefogadási ügyekben és a korábban már részletesen taglalt pénzügyi ellátásokkal kapcsolatos ügyekben.

Családbafogadás

A gyámhivatal kérelemre hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll.

Családbafogadásra 2009-ben nem került sor.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

Ideiglenes hatályú elhelyezésre a gyámhatósági intézkedéseknél részletezett esetekben kerülhet sor. A gyámhivatal 2009-ben egy esetben rendelt el, egy kiskorúra vonatkozóan ideiglenes hatályú elhelyezést, öt gyermekotthonban helyezte el miután családbafogadása megszűnt és a szülő továbbra sem vállalta gondozását.

Átmeneti nevelésbe vétel

A gyámhivatal a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható. Az átmeneti nevelésbe vétellel egyidejűleg a gyámhivatal a gyermeket nevelőszülőnél vagy - ha ez nem lehetséges - gyermekotthonban, illetve fogyatékos vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el és gyámot (hivatásos gyámot) rendel.

Az átmeneti nevelésbe vétel addig biztosítja az egyéni elhelyezési terv szerint a gyermek otthon nyújtó ellátását, amíg a gyermek családjá képpé válik a gyermek visszafogadására.

A 2009-ben nyilvántartott átmeneti nevelt gyermekek száma 5 fő volt, számuk az év folyamán nem változott és közülük 1 gyermeket nyilvánítottak örökbe fogadhatónak. Az átmeneti nevelt nevelőszülőnél illetve lakóotthonban élnek. Ezekkel az ügyekkel kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy megítélésük soha nem egyszerű, rendkívül sok körülményt (és éppen a változások okán sokféle szakember véleményét) kell mérlegelni akkor, amikor a gyermekek további sorsáról kell döntést hozni.

Tartós nevelésbe vétel

A gyámhivatal a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha

- a) a szülő vagy mindkét szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette,
- b) a szülő vagy mindkét szülő elhalálozott, és a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője,

c) a gyermek ismeretlen szülőktől származik, feltéve, hogy az a)-c) pontokban meghatározott esetekben a gyermek neveléséről kirendelt gyám útján nem lehet gondoskodni,
d) a szülő gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és természetes személyazonosító adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot, feltéve, hogy a gyermek ideiglenes hatállyal nem helyezhető el leendő örökbefogadó szülőnél.
A tartós nevelésbe vétellel egyidejűleg a gyámhivatal a gyermeket nevelőszülőnél, vagy ha ez nem lehetséges gyermekotthonban, illetőleg az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában helyezi el és gyámot (hivatásos gyámot) rendel.

2009-ben 1 gyermek tartós nevelésbe vételére került sor szülői felügyeletet megszüntető jogerős bírósági ítéletet követően, így a nyilvántartott tartós neveltek száma is 1 fő lett.

Nevelési felügyelet

A gyámhivatal hivatalból vagy kérelemre a speciális gyermekotthonban elhelyezett átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, továbbá az átmeneti vagy tartós nevelésbe vételi eljárással érintett speciális szükségletű gyermek nevelési felügyeletét rendeli el, ha a gyermek egészségi vagy pszichés állapotának zavara következtében olyan magatartást tanúsít, amely saját vagy mások életére, testi épségére jelentős veszélyt jelenthet, illetve közvetlen és súlyos veszélyt jelent, feltéve, hogy ez csak zárt körülmények között biztosított teljes körű ellátással, kivizsgálással és terápiával hárítható el.

Nevelési felügyelet elrendelésére 2009-ben nem került sor.

Utógondozás elrendelése

Az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után - kivéve, ha a gyermeket örökbe fogadták - a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt utógondozását feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri. Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését.

Utógondozás elrendelésére 2009-ben nem került sor.

Utógondozói ellátás elrendelése

A gyámhivatal a fiatal felnőtt kérelmére -, illetve a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyám (hivatásos gyám) javaslatának figyelembevételével - elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt átmeneti vagy tartós nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és

- a) létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy
- b) a nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy
- c) szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

Utógondozói ellátás elrendelésére 2009-ben nem került sor.

Családi jogállás rendezése

Apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek születése esetén az anyakönyvvezető értesítését követően a gyámhivatal megindítja eljárását. Meghallgatja az anyát, melynek során jegyzőkönyvbe foglalja mindazokat az adatokat, amelyek a későbbiekben az apaság megállapítása iránti per megindításához, vagy a képzelt személy apaként történő bejegyzéséhez szükségesek. Ezt követően az apaként megnevezett férfit is meghallgatja és, ha

az apaság tényét nem vitatja, felhívja őt az apai elismerő nyilatkozat megtételére, majd nyilatkozatát jegyzőkönyvben rögzíti. Amennyiben a kérdést nem sikerül a felek együttműködésére alapozva megoldani, abban az esetben polgári peres eljárás keretein belül a bíróság mondja ki a végső szót. A per megindításáról, annak előkészületeiről a gyámhivatal intézkedik. Ezek az ügyek igen komoly körülményt igényelnek, mert általuk teljesülhet az az alkotmányos alapelv, miszerint a gyermeknek joga van a vér szerinti családjához.

2009-ben 24 kiskorú családi jogállása rendeződött a gyámhivatali eljárást követően, közülük 23 esetben apai elismerő nyilatkozat felvételére került sor, 1 esetben pedig képzelt apa adatait állapították meg. Ezen kívül 1 alkalommal járult hozzá a gyámhivatal az apaság vélelmének megdöntése iránti perindításhoz.

Hozzájárulás kiskorúak házasságkötéséhez

A 16. életévét betöltött házasodni szándékozó kiskorú kérelmét követően, a gyámhivatal meghallgatja a házasulókat, a kiskorú házasuló törvényes képviselőjét és környezettanulmányt készít, majd hozzájárulását határozattal adja, vagy tagadja meg.

A gyámhivatal a házasságkötésre vonatkozó előzetes engedélyt akkor adja meg, ha

- a) a házasságkötés a kiskorú gyermek érdekét szolgálja,
- b) az engedély megadása iránti kérelmet a kiskorú gyermek szabad akaratából, befolyástól mentesen nyújtotta be,
- c) meghatározott feltételek fennállnak, (kérelmükhöz csatolták a házi orvos arra vonatkozó igazolását, hogy a kiskorú gyermek a házasságkötéshez szükséges testi és értelmi fejlettséggel rendelkezik, a házasulandó felek jövedelemigazolását, amelyből megállapítható, hogy a 16. életévét betöltött házasuló, illetve a meglévő vagy a 18. életévének elérése előtt születendő gyermekének megélhetése és lakhatása a házasságkötés után biztosítva van, a családvédelmi szolgálat tanácsadásán való részvételt tanúsító igazolást).

2009-ben 1 esetben nyújtottak be erre irányuló kérelmet, a gyámhivatal a házasságkötéshez hozzájárult.

Kapcsolattartási ügyek

A kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kíséresse, tőle telhetően segítse.

A gyermekkel való kapcsolattartásra mind a szülő, mind a nagyszülő, mind a nagykorú testvér, továbbá - ha a szülő és a nagyszülő nem él, illetőleg a kapcsolattartásban tartósan akadályozva van, vagy kapcsolattartási jogát önhibájából nem gyakorolja - a gyermek szülőjének testvére, valamint szülőjének házastársa is jogosult.

A gyámhivatal a kapcsolattartást elsősorban egyezség létrehozásával - tárgyalás megtartásával - rendezi. Ennek során a gyermeket gondozó szülő, más személy és a kapcsolattartásra jogosult megegyeznek

- a folyamatos, valamint az időszakos kapcsolattartás gyakoriságáról, időtartamáról,
- a gyermek átadásának és visszaadásának helyéről, idejéről, módjáról,
- a kapcsolattartás elmaradására vonatkozó értesítési kötelezettségről,
- az elmaradt kapcsolattartás pótlásának rendjéről,
- a kapcsolattartás egyéb formáiról.

Továbbra is a kapcsolattartási ügyek a legnehezebben kezelhetők, mert a különélő szülők gyakran mély ellenszenvvel, indulattal viseltetnek egymás iránt, s emiatt nem hajlandók kompromisszumra, egyezségekre. Ilyen esetben a gyámhivatal határozattal dönti el, hogy a gyermek milyen módon tartsa a kapcsolatot a különélő jogosulttal.

2009-ben 4 alkalommal kezdeményezték a kapcsolattartás rendezését a gyámhivatal előtt, ebből azonban jogerősen csak 1 fejeződött be az előbb említett indokok miatt.

Szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatos ügyek

Ha a szülői felügyeletet együttesen gyakorló szülők a szülői felügyelet körébe tartozó kérdésekben nem tudnak megegyezésre jutni, a gyámhivatal döntését bármelyik szülő kérheti. Ebben a körben kerülhet sor a gyermek családi és utónevének gyámhivatal által történő megállapítására, a gyámhivatal engedélyezheti a szülő ház elhagyását, a gyermek végleges külföldre távozását, közreműködhet a gyermek életpályájának kijelölésében, korlátozhatja a szülők vagyonekezelői jogát, valamint jogszabályban meghatározott esetekben hozzájárulását adhatja a szülők jognyilatkozatainak érvényességéhez.

2009-ben erre irányuló ügy nem volt a gyámhivatalban.

Gyámsággal és a gondnoksággal kapcsolatos ügyek

A gyámhivatal gyámot rendel a szülői felügyelet alatt nem álló gyermek részére.

A gyámhivatal annak a személynek,

- akit a bíróság cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett gondnokot, kivételesen több gondnokot,
- akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan, teljes mértékben hiányzik kivételesen, azonnali intézkedést igénylő esetben ideiglenes gondnokot,
- aki ismeretlennek minősül, vagy akit körülményei adott ügy vitelében akadályoznak, különösen, ha ismeretlen helyen tartózkodik, vagy ismert helyen tartózkodik ugyan, de visszatérésében gátolva van, eseti gondnokot vagy ügygondnokot,
- akinek részére gondnokot rendelt, a gondnok helyettesítésére, ha az feladatainak ellátásában tartósan akadályozva van, helyettes gondnokot
- akinek az ügyében más eljáró szerv, személy megkeresi, a feltételek fennállása esetén, eseti gondnokot vagy ügygondnokot rendel.

A gyámhivatal gondnokot rendel annak a személynek is, akit körülményei ügyei vitelében tartósan akadályoznak, és emiatt előreláthatólag hosszabb időn át képviselőre szorul.

Eseti gondnokot rendel akkor is, ha a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen személy és törvényes képviselője között érdekellentét áll fenn, vagy a törvényes képviselő más tényleges akadály miatt nem járhat el, illetve a szülő nem láthatja el a gyermek törvényes képviselőjét, a szülő mint törvényes képviselő a gyermeket nem képviselheti, a különleges szakértelmet igénylő ügyekben a gyám vagy gondnok nem képes a törvényes képviselő ellátására, határozatában nem hatalmazta fel a gyámot a gyermek vagyonának kezelésével járó feladatok ellátására.

Ha a születendő gyermek jogainak megóvása érdekében szükséges a méhmagzat részére gondnokot, a vagyonevédelem érdekében, ha gondnokság alá helyezés iránt per indítása indokolt, vagy az ilyen per során elrendelt zárlat esetén, zárgondnokot rendel.

2009-ben új gyám rendelésére nem került sor, a gyámság alatt állók száma összesen 11. Ebből 1 gyermek gyámságát családba fogadó személy, 4 gyermek gyámságát nevelőszülő, 2 gyermek gyámságát hivatásos gyám, 4 további gyermek gyámságát pedig harmadik személy látja el.

Gondnokság alatt 32 személy áll, közülük kizáró gondnokság alá 15 főt, korlátozó gondnokság alá 17 főt helyeztek. 7 fő gondnokságát látja el hivatásos gondnok. 2009-ben 7 új esetben kellett gondnokot rendelni. A gyámhivatal mellett hivatásos gondnokként 1 fő

tevékenykedik, megbízási jogviszonyban, Balázsne Hankó Erzsébet, de további 1 fő már elvégezte a feladatok ellátásra jogosító központi tanfolyamot.

Az új polgári törvénykönyv hatályba lépése esetén sok más terület mellett a gondnokság intézményét is jelentősen megváltoztatja. Többek közt eltörli a kizáró gondnokság fogalmát, hatásköri szabályokat változtat meg. A kihirdetett módon történő hatályba lépése esetén mind a bíróságok mind pedig a gyámhivatalok élete nagymértékben felbolydul és a kezdetekkor a minden bizonnyal munkájukba belefulladt bíróságokat és gyámhivatalokat eredményez.

Kiskorúak és gondnokoltak vagyoni ügyei

A városi gyámhivatal a kiskorúak és a gondnokoltak vagyoni ügyeivel kapcsolatban

- dönt a gyermekek és gondnokoltak készpénzvagyonának gyámi fenntartásos betétben vagy folyószámlán történő elhelyezéséről, illetve az elhelyezett pénz felhasználásáról, államilag garantált értékpapírba, biztosítási kötvénybe történő befektetéséről, letétben kezeléséről, valamint egyéb tárgyak letétbe helyezéséről,
- dönt a gyám, a gondnok vagyon- és bérlakás kezeléséhez kapcsolódó jognyilatkozata érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,
- rendszeres felügyelete alá vonhatja a vagyonkezelést, ha a szülők a gyermek vagyonának kezelése tekintetében kötelességüket nem teljesítik,
- elbírálja a rendszeres és az eseti számadást, meghatározott esetekben a végszámadást,
- közreműködik a gyermekek, gondnokoltak ingó és ingatlan vagyonával és vagyoni értékű jogával kapcsolatos ügyekben,
- közreműködik a hagyatéki eljárásban.

A következő táblázat a gyámhivatal ez irányú tevékenységét foglalja össze 2009-ben:

Megnevezés		Városi gyámhivatal
Eladással (megterheléssel) kapcsolatos	jóváhagyott	7
	elutasított	0
Nyilvántartott ingó- és ingatlantulajdonos	kiskorúak	56
	gondnokoltak	23
Kiskorúak	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállománya van	15
	betétbe helyezett összeg (ezer Ft)	7.734
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományán kívül államilag garantált értékpapírja van	0
	az értékpapír névértéke (ezer Ft)	0
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományán kívül életbiztosítási kötvénye van	3
Gondnokoltak	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállománya van	15
	betétbe helyezett összeg (ezer Ft)	12.807
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományán kívül államilag garantált értékpapírja van	0
	az értékpapír névértéke (ezer Ft)	0
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományán kívül életbiztosítási kötvénye van	2

Örökbefogadási ügyek

A városi gyámhivatal örökbefogadási ügyekben dönt a gyermeket örökbe fogadni szándékozók alkalmasságáról, és kérelemre elrendeli az örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásba való felvételét, dönt a gyermek örökbe fogadhatónak nyilvánításáról, elbírálja és jóváhagyja a szülőnek azon jognyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen

személy általi örökbefogadásához, dönt az örökbefogadás engedélyezéséről és a felek közös kérelme alapján az örökbefogadás felbontásáról.

2009-ben örökbefogadással kapcsolatos eljárás a gyámhivatalban nem indult.

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2009-ben a felügyeleti szervek sem a jegyzői gyámhatóság, sem pedig a városi gyámhivatal munkáját nem ellenőrizték.

2009. szeptemberében a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala Békéscsabai Kirendeltségének munkatársai szakmai ellenőrzést tartottak a bölcsődében, mely során megállapították, hogy a személyi feltételek nem felelnek meg a jogszabályi előírásoknak. A működési engedély 30 férőhelyre, 3 csoportra szól, azonban jelenleg csak 2 csoport működéséhez elegendő számú gondozóval rendelkezik az intézmény. A probléma megoldására hatósági szerződést kötöttünk a működést engedélyező szervvel Orosháza Város Címzetes Főjegyzőjével, melyben vállaltuk 2011. január 1-jéig az elégséges számú gondozó alkalmazását. A bölcsőde tárgyi feltételei megfelelnek a jogszabályban foglalt előírásoknak és a szakmai munka színvonala is megfelelő.

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 1999. júliusában megalkotta bűnmegelőzési programját, melynek felülvizsgálata esedékes. A program része, hogy az oktatási intézményekben hatékony felvilágosító és ismeretterjesztő tevékenységet kell folytatni a bűnelkövetéstől való visszatartás, a törvénytisztelő magatartási formák kialakítása, az áldozattá válás elkerülése érdekében.

2009. a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának alakulását tekintve sikeres évnék mondható. Az Orosházi Rendőrkapitányság Tótkomlói Rendőrőrséje tájékoztatása alapján 2009-ben gyermek-, illetve fiatalkorú tótkomlói lakos ellen büntetőeljárás nem volt folyamatban. Szabálysértési eljárás indítására is mindössze 3 fiatalkorú esetben került sor. Az általuk elkövetett szabálysértések a csalással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés, a lopással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés és a gondatlanságból elkövetett rongálás volt, mindhárom eljárás figyelmeztetéssel zárult.

A rendőrséggel az együttműködésünk példaértékű, időben jelzünk egymásnak, illetve segítjük egymás munkáját. Külön említést érdemel a rendőrség prevenciósi tevékenysége, ami a DADA program mellett olyan felvilágosító előadásokat jelent, mint az őszi tanítási év kezdetekor az elsős kisiskolásoknak és szüleiknek szülői értekezleten, osztályfőnöki órákon tartott közlekedésbiztonsági előadás, vagy a téli szünet előtt a jégen tartózkodás szabályainak ismertetése, illetve a nyári szünet előtt az évszázron tartott tájékoztató, amikor a rendőrség szakembere a fürdőzés, vizen tartózkodás szabályaira hívja fel a gyerekek figyelmét. Az idei tanévtől újdonság az iskolai rendőr is, akihez bármelyik gyermek bizalommal fordulhat minden felmerülő problémával.

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településen a civil szervezetek száma és azok tevékenysége fontos és meghatározó. Elmondható, hogy szinte minden, a városban működő civil szervezet és alapítvány a „szívén viseli” a gyermekek és fiatal felnőttek sorsát, igyekeznek számukra olyan programokat szervezni, hogy szabadidejüket hasznosan tudják eltölteni.

Az érdeklődők a civil szervezetek által kínált számos szabadidős tevékenység közül választhatnak, megtaláljuk kínálatukban a sportot (úszás, futball, lövészet, galambászat, lovaglás), a természetismeretet, a művészeteket (tánc, zene), a hagyományőrzést, de számtalan olyan szervezet és alapítvány is tevékenykedik a városban, akinek célja a valamilyen okból hátrányos helyzetben lévők, vagy a kiemelkedő tehetségű fiatalok támogatása.

Az önkormányzat kapcsolata a civil szervezetekkel jó, ami nemcsak anyagi támogatás nyújtása formájában jelenik meg, de számos alkalommal közös programok szervezésével is megnyilvánul.

2009-ben az önkormányzat 9.000.000,- Ft támogatásban részesítette a tótkomlói társadalmi szervezeteket, melynek jelentős része közvetlenül, vagy közvetett módon a fiatalokhoz is eljutott.

A fiatalok hasznos időtöltésének megszervezésében a város kulturális és közoktatási intézményei, valamint saját tulajdonú gazdasági társasága is jelentős szerepet vállal, természetesen sok esetben a civil szervezetek bevonásával.

Az Általános Művelődési Központ áprilisban a Város napja alkalmából vers- és prózamondó versenyt szervezett az 1-2. osztályos gyerekeknek, a 3-4. évfolyamra járókat mesevetélkedőre hívták, a felső tagozatosok és a gimnazisták pedig városismereti versenyen vehettek részt. Májusban családi hétvégét szerveztek és 2 gyermekszínházi előadáson is részt vehettek az érdeklődők. A gyermeknapot a Rózsa fürdővel együttműködve szervezték meg május utolsó vasárnapján. Júniusban a „Múzeumok éjszakája” is sok gyermeket vonzott a tájházakhoz, a néprajzi gyűjteményhez. Szeptemberben mesekiállítást rendeztek. Októberben rendhagyó történelemórát szerveztek a gimnazistáknak és újabb mesejátékot nézhettek meg az érdeklődők.

A nyár folyamán igen hasznosnak bizonyultak az intézmény által szervezett táborok is. Ezekben összesen 228 gyermek tudta idejét hasznosan, sokszor újat tanulva eltölteni. Volt természetbarát tábor, honismereti tábor, kézműves tábor, kosárlabda tábor, tűzoltó tábor, lovas tábor, zenei tábor és „Rózsa fürdő” tábor. Az önkormányzat jelentős anyagi segítségével rendeztek foci, evezős és újabb lovas tábort is.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

A feladatok folyamatos magas színvonalú ellátásához elengedhetetlen feltétel a továbbfejlődés, a szakmai továbblépés.

A jegyzői gyámhatósági feladatok ellátása magas színvonalú, ebben az ügyintéző változása sem okozott törést. A kolléga szakmai továbbképzésén kívül egyéb javításokat nem tartunk indokoltnak.

2009. év végére elértük a kétszemélyes gyámhivatalt, ezzel több éves célunkat valósítottuk meg. A 2010-es év az ügyintézők hatékony együttműködésének megteremtésével kell, hogy teljen, és nem hanyagolhatjuk a szakmai továbbképzéseken való részvételt sem.

2010-ben mindenképp rendezni kell a bölcsőde helyzetét, maradéktalanul biztosítani kell a személyi feltételeket, hogy tovább tudjon működni, ezzel is segítve a hátrányos helyzetű gyermekek és a munkába álló anyák családjait.

A bűnmegelőzési program felülvizsgálatát el kell végezni.

Sajnos változatlanul probléma, hogy a távolság miatt nehezen elérhető a nevelési tanácsadó, a gyermekpszichiátria, a fogyatékkal élő gyermekek speciális igényei sem mindenben biztosítottak.

Az önkormányzatok nehéz anyagi helyzete ellenére mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy az ellátás jelenlegi színvonalát minden tekintetben megtartsuk, lehetőségek szerint emeljük.

Záró gondolatok

Az átfogó értékelés megismerése után mindenkiben kialakul egy kép a településen folyó sokrétű munkáról, annak volumenéről és színvonaláról.

Csak remélni tudom, hogy mindenki arra a következtetésre jut, melyre én, hogy a gyermekvédelemben és a más területeken a gyermekekkel dolgozók 2009-ben is megtették mindazt, mely erejükből tellett. Természetesen sokszor gondolhatjuk azt év közben, hogy ezt vagy azt másképp, talán jobban is lehetett volna csinálni, de higgyék el nem olyan egyszerű feladat és hivatás ez.

Mert az biztos, hogy ez hivatás, nem egyszerűen munka. Nem is lehet másképp tekinteni rá és nem is lehet ezt másképp jól csinálni.

A szakmai munka irányítójaként, ismerőjeként biztos vagyok abban, hogy minden e területen dolgozó közelebbi vagy távolabbi kollégám így is tekint rá és az adott helyzetben mindig megteszik a lehető legtöbbet. Becsüljük meg őket!

Tótkomlós, 2010. május 18.

dr. Kruzslicz-Bodnár Gréta
aljegyző

**Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása
Kistérségi Gyermekjóléti Központ beszámolója**

Szemponatok a 2009. éves beszámoló elkészítéséhez

2009. évi gondozási esetek száma

	Családok száma	Gyermekek száma
a, 2009. január 1. induló adatok	38	91
b, 2009. január 1. után felvett új esetek száma	6	12
c, Összesen: (a+b)	44	103
d, 2009. lezárt akták száma	12	24
Összesen: (c-d)	32	79

2008. december 31. adatok

		Alapellátás	Védelembe vétel	Utógondozás	Összesen
		Gyermekek száma			
		a	b	c	d
Fiú	0-5	0	3		3
	6-13	35	10		45
	14-17	5	5		10
Együtt		40	18		58
Lány	0-5	3	1		4
	6-13	22	2		24
	14-17	5	0		5
Együtt		30	3		33
Összesen		70	21		91
Családok száma		34	4		38

2009. december 31. adatok

		Alapellátás	Védelembe vétel	Utógondozás	Összesen
		Gyermekek száma			
		a	b	c	d
Fiú	0-5	8	2		10
	6-13	15	7		22
	14-17	5	5		10
Együtt		28	14		42
Lány	0-5	6	1		7
	6-13	17	4		21
	14-17	8	1		9
Együtt		31	6		37
Összesen		59	20		79
Családok száma		26	6	0	32

	Alapellátás		Védelembe vett		Átmeneti gondozás		Ideiglenes elhelyezés	
	Gyerekek	Családok	Gyerekek	Családok	Gyerekek	Családok	Gyerekek	Családok
a, 2009. január 1. induló adatok	70	34	21	4				
b, 2009. január 1. után felvett új esetek száma	10	4	2	2				
c, Összesen: (a+b)	80	38	23	6				
d, 2009. lezárt akták száma	20	11	4	1				
Összesen (c+d)	100	49	27	7				

	Alapból védelembe	Alapból átmenetibe	Alapból ideiglenesbe	Védelemből alapba	Védelemből ideiglenesbe	Védelemből átmenetibe
	3					

A más ellátási formába kerülés indoka:

Alapellátásból a gyermekek csavargás, rendszeres iskolai hiányzás és szülői feladatok elhanyagolása miatt kerülnek védelembe vétel alá.

Esetkonferencia indoka:

1. A védelembe vett családban nagyfokú életviteli romlást tapasztaltunk minden téren. A kiemelés javaslása előtt összehívtunk egy esetkonferenciát.
2. Az adott családban az egyik gyermek nem járt iskolában a szülő „vélt sérelmei” miatt (vélt pszichiátriai betegség) Igyekeztünk a konferencián az erősségeket, lehetőségeket feltárni közösen.

Adományosztás

07. hó: Nyári gyermekétkeztetés keretén belül tartós élelmiszercsomag kiosztása

12. hó: két alkalommal: élelmiszer és húscsomag

Klienskör részére szervezett prevenciós programok

Rendezvény megnevezése	Alkalom	Megjelentek száma
NYÁRI TÁBOR	1 alkalom, 5nap	20 fő
CSALÁDI NAP	1 nap	61 fő
KARÁCSONYI JÁTSZÓHÁZ	1 alkalom	16 fő
Szülőknek szóló előadás	8 alkalom	

Megjegyzés:

Mind a tábor, mind a családi nap, de a játszóház szervezéséhez is a pályázaton nyert összegek felhasználásán túl rengeteg segítséget, támogatást kellett kérni a helyi vállalkozóktól, és szervezetektől, intézményektől. Ehhez a saját erőnket, (gépkocsi, munkaidőn túli szabadidő, kapcsolati tőke) is fel kellett használni.

A pályázati pénzből tudtuk megejtetni a gyerekeket, eszközöket, anyagot vásárolni pl. a kézműves foglalkozásokhoz, munkadíjat, szolgáltatást kifizetni.

Ingyenesen szereztük meg: pl. a Szlovák Regionális Központ helyiségét (a konyha, - a gázsütő, a víz használatát) a tábor és a játszóház színhelyéül, ill. kedvezményesen a fürdőbelépőt.

Szakmai továbbképzéseken való részvétel

Nem volt szakmai továbbképzés a 2009-es évben.

A 2009. év összefoglaló értékelése

A 2009. év az előzőekhez hasonlóan több új feladat elé állított bennünket.

A gyermekek nagykorúsága, vagy költözés miatt lezárt eseteink is vannak, de családok egy részében a felmerülő problémák egyre súlyosabbak és egyre nehezebb ezekkel dolgozni.

Legfontosabb feladataink:

- *Gyermekbántalmazás és/vagy elhanyagolás (rossz bánásmód) megelőzésének kezelése.*
A gyermek *családban történő nevelkedésének elősegítése* érdekében:
Családlátogatások alkalmával jelezzük a családnak az észlelt problémákat, lehetőséget kínálunk fel a probléma megoldására.
Tájékoztatást nyújtunk támogatásokról, ismertetjük a hozzájutás módját, szükség esetén képviseljük az érdekeiket az illetékes helyeken.
- Segítséget nyújtunk hivatalos ügyek intézéséhez, pl.: családi pótlék, Gyes, Gyet, nyugdíjszerű ellátások igényléséhez, segélykérelmek megírásához, hivatalos levelek, fellebbezések megfogalmazásához és megírásához, adósságkezeléshez.
- Észlelő és jelzőrendszert működtetünk, amelynek tagjaitól kapunk információt elsősorban veszélyeztetettségről.
- Szükség szerint, de legalább évi 6 alkalommal esetmegbeszélést tartunk a helyi iskolák és óvodák gyermekvédelmi felelősei, a Bölcsőde vezetője, az Anya- és Gyermekvédelmi szolgálat védőnői, gyermekorvos, valamint a gyámhatósági előadó részvételével.
- Évente konferenciát tartunk a jelzőrendszer működéséről az írásos jelzések alapján, amely alkalomra a jelzőrendszer tagjain kívül településünk jegyzőjét is meghívjuk.

A veszélyeztetés megszüntetése érdekében pl.: egészségügyi, szociális, valamint szükség esetén hatósági beavatkozást kezdeményezünk. Krízis helyzetekben azonnali, soron kívüli esetkonferenciát tartunk, ahol a család is jelen van.

- Konfliktuskezelés.
- Szükség esetén hatósági beavatkozás kezdeményezése a gyámhatóságnál, javaslat a gyermek családból való kiemelésére.
 - Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása, tájékoztatása átmeneti otthonba való felvételtől, vagy az örökbefogadás lehetőségeiről.
 - A rendőrséggel való szakmai kapcsolat.

Nem lehet problémák szerint felsorolni a családokat, mert egy családot több helyen is meg kellene említeni, mivel a hátrányok vonzzák egymást, kapcsolódnak egymáshoz. A leggyakoribb problémák, amelyek a legtöbb családban halmozottan fordulnak elő a következők:

nagyon rossz anyagi körülmények
alkoholizmus
elhanyagolás
nagyon rossz lakás körülmények
retardált szociális miliő
mentális retardáció
magatartási problémák
családi konfliktus
pszichiátriai betegség

Szolgáltatások:

- Használt ruhák folyamatos biztosítása.
- Adományok, ételcsomagok szétosztása.
- Tanulmányi ösztöndíjak figyelemmel kísérése.
- Ingyenes Internet hozzáférés.
- Pszichológiai tanácsadás.
- Jogi tanácsadás.

Preventív szabadidős programok, kulturális rendezvények szervezése

Tapasztalataink összegzése:

A családok nagy része együtt működőnek bizonyul. Vannak azonban kirívó esetek, amikor nehezen lehet időpontot egyeztetni. Van, amikor nem szívesen engednek be, illetve nehezményezik a családlátogatást, esetleges környezettanulmányt a családtagok. Sok esetben alig tesznek valamit a rend és tisztaság érdekében a szülők, hozzászoknak a hanyag környezethez... A tavalyi évben egyre kevesebb eredményt értünk el ezen a téren. A védelemben vett családok közül legalább **kettő** már több éve van védelemben, de a körülményeik nem változtak, tehát innen nézve a **védelemben vétel eredménytelen**. Van olyan család, ahol pszichiátriai beteg az édesanya, és nincs betegségtudata.

Az egyik, (10 éves!) gyermekét nem engedi iskolába, és nem érti, hogy miért nem értjük meg az ő problémáit.

Próbálkoztunk hatóságnak átadni az ügyet, mert a mi kompetenciáinkat meghaladóak a problémák, de előtte egy évig kell dolgoznunk velük.

Újabb védelembe vett gyermekek is vannak, és ezek családjaival bár már találkoztunk, de nem voltak alapellátásban. A problémákat abban látjuk, hogy az országban eluralkodó általános szegénység, bizonytalanság nagyon rossz hatással van az amúgy is szegény családokra, nem tudnak fűteni, nincs pénz élelemre, iskolai felszerelésre, sok esetben szenvedélybeteggé válnak a szülők. A gyermekekre pedig egyre kevesebb figyelem, törődés jut, szaporodik az iskolakerülő, csellengő, viselkedészavaros gyermekek száma.

A családlátogatások az esetek jó részében azonban jó hatással vannak; a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak tevékenysége, megjelenése, hatására igyekeznek jobban takarítani, ha tudják, hogy megyünk, és ha gyakran megyünk, akkor gyakrabban takarítanak.

Így a gyermekek környezetének rendezettsége, higiéniája javulhat.

Segítséget nyújtunk hivatalos ügyek intézéséhez, és ezekben közreműködünk, pl.: családi pótlék, Gyes, Gyet, nyugdíjszerű ellátások igényléséhez, segélykérelmek megírásához, hivatalos levelek, fellebbezések megfogalmazásához és megírásához. Ezt egyre gyakrabban veszik igénybe a klienseink.

Vannak azért olyanok, akik még ezért sem hajlandók eljönni, elhanyagolják az ügyeik intézését, gyakran már csak akkor jönnek, amikor „ég a ház”, pl.: kikapcsolták a villanyt....

Ezek inkább az egyszeri esetek, akikről nem tudhatunk, mert még alapellátásban sincsenek.

Információkérés, a szolgáltatások igénybevétele (ruha, élelmiszer, internet használat, telefonos ügyintézés, jogász, pszichológus, gyógypedagógus).

Szolgáltatásként itt megemlítem a használtruha, ágynemű kiválogatását, és a legjobban rászorulóknak, vagy a krízishelyzetben lévőknek eljuttatását, mert ez nagy munka számunkra.

Segélyek felhasználása: vásárlás.

Itt az önkormányzat gyakran kéri a családgondozó közreműködését a kiutalt segély megfelelő elköltésében (pl. iskolai adósságok kifizetése a családgondozók által, közös vásárlás a kliensekkel, stb.)

Segítő beszélgetésből, tanácsadásból is egyre több van. *A családgondozóknak a gyakran változó törvényekkel, rendeletekkel tisztában kell lenniük, ez is sok feladatot ró ránk.*

Itt jegyzem meg: nagyon hasznos lenne, ha a különböző szervek, (Mák, Tb, Nyugdíjfolyósító) tájékoztató előadásokat tartana a változásokról a szociális szférában dolgozók számára!

A Nyári Gyermekétkeztetés lebonyolítása szintén a mi feladatunk. A gyermekvédelmi támogatásban részesülők 4 heti hideg élelmiszer adagot kapnak.

Az élelmiszer vásárlása, kicsomagolása, kiosztása sok energiát kívánó feladat.

A PERVENCIÓ

A prevenció programok meghatározók lehetnek a gyermekek fejlődése, **értékrendjük kialakulása**, a szabadidő hasznos és értékes eltöltése mellett egyéb készségek kialakítása és

fejlesztése szempontjából, ezért az egyetlen hatékony megoldás mindenféle devianciák megjelenése, és kialakulása ellen.

A TÁMOP 5.2.5-08/1-2008-0321

Az Orosházi Kistérség gyermekeiért – Kistérségi szintű egyenlő esélyeket biztosító prevenció programok megvalósítása c. pályázatnak köszönhetően a nyert összegből nyári tábort, családi napot, és karácsonyvárázó játszóházat tudtunk szervezni.

Mind a tábor, mind a családi nap, de a játszóház szervezéséhez a pályázaton nyert összegek felhasználásán túl rengeteg segítséget, támogatást kellett kérni a helyi vállalkozóktól, és szervezetektől, intézményektől. Ehhez a saját erőnket, (gépkocsi, munkaidőn túli szabadidő, kapcsolati tőke) is fel kellett használni.

A pályázati pénzből tudtuk megegyezni a gyerekeket, eszközöket, anyagot vásárolni pl. a kézműves foglalkozásokhoz, munkadíjat, szolgáltatást kifizetni.

Ingyenesen kértük, és kaptuk meg: pl. a Szlovák Regionális Központ helyiségét (a konyha, - a gázsütő, a víz használatát) a tábor és a játszóház színhelyéül, ill. kedvezményesen a fürdőbelépőt.

FONTOS JAVASLAT!

A 2010. március 26-án megtartott Jelzőrendszeri Éves tanácskozáson a **jelzőrendszer javaslatot tett arra, hogy a Tisztelt Képviselőtestület hozzon létre egy helyi rendeletet, amelyben szabályozza, és korlátozza a kiskorúak közterületen való tartózkodását.**

Erre azért van nagyon nagy szükség, mert az utóbbi időben a gyermekek körében hihetetlen módon megnövekedett és rendkívül nagy problémákat okoz a csellengés, iskolakerülés, éjszakai kimaradás, szórakozóhelyeken való gyakori, sőt ittas tartózkodás a késő éjjeli órákban.

Hétvégenként, és hivatali időn kívül csak a rendőri intézkedés jöhet szóba. A rendőrségnek nincs semmi fegyelmező eszköze. Ha nem tudja hazajuttatni a gyermeket, a szülők azért reklamálnak, ha pedig hazaviszik, akkor a szülő azért emel kifogást, mivel ő elengedte.

A jelzőrendszer tagjai úgy gondolják, egy korlátozó helyi rendelettel ezeket az anomáliákat vissza lehetne szorítani.